

תַּת שִׁמְעַ

By special order to friends of TASHMA www.tashma.net

פרפראות הרב משה קליין

"כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל."

הספורנו אומר, שהשכינה שרתה קבע במשכן עד שהיו ישראל צריכים לנסוע, ואילו בשילה ובבית ראשון ושני זה לא היה, ורק בבית השלישי שיבנה בב"א השכינה תשרה כל הזמן כמו שנאמר: "ואני אהיה לה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה". "ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו" כאשר יקום הבית השלישי, תשרה השכינה יומם ולילה בבית המקדש ואז כל בית ישראל יחוו בו בכל מסעיהם.

"והגית בו יומם ולילה" (עם הכולל) 613 כמנין תרי"ג (613) מצוות. לימוד תורה וקיום תרי"ג מצוות, מחייבים בכל עת ובכל מסעיהם.

(משב"א)

"הקהה את שיניו"

כך נאמר לגבי הרשע, ומדוע? מכיוון שהרשע אומר נולדתי ללא כיפה לראש, אין צורך שאלך עמה. מוציאים לו את שיניו ואומרים לו: נולדת גם ללא שינים, אין לך צורך בשיניים.

(מפי השמועה)

"כל הזהב וכסף פקודי העדה ונחשת התנופה"

המילים "שקל הקודש" מופיעות שלוש פעמים, במנין הזהב במנין הכסף ובמחצית השקל. ואילו במנין הנחשת לא מצוין "שקל הקודש". סך מנין הנחשת הוא אלפיים ארבע מאות שקל. סך האותיות מ"שבעים ככר אלפים ארבע מאות שקל" הוא עשרים וארבע (24) ובס"ה אלפיים ארבע מאות עשרים וארבע (2424).

המילה "קדש" המצוינת שלוש פעמים בתרומת הזהב, הכסף ומחצית השקל. קדש = 404 כפול שלוש = אלף מאתיים ושתיים עשרה (1212) כידוע נדבתו של העני הרש הנותן ממעט פרושות הנחשת שלו, נחשבת בעיני המקום בערך כפול מנדבת העשיר. וע"כ המנין של הנחשת שהוא 2424 הוא כפול מ-1212 שהוא מנין "קדש" כפול 3 המופיע אצל תרומות הזהב, הכסף ומחצית השקל.

(משב"א)

"שבת שבתון לה"

מובא בזוהר הק', שבת היא שמו של הקב"ה מסביר המהרש"ל על דברי חז"ל חותמו של הקב"ה אמת, כי אמת עולה במספר קמץ תשע, ומספר תשע ככל שמכפילים יעלה תמיד תשע, ב' פעמים תשע - י"ה, במספר קמץ תשע ג' פעמים תשע - כ"ז ובמספר קמץ תשע וכך כולם ולכן אין בו חילוף ותמורה, גם שבת במספר קמץ - תשע. הוא השם של הקב"ה.

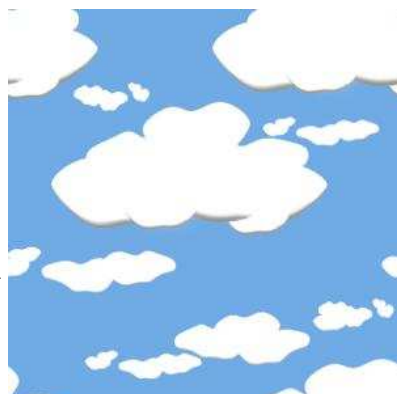
פרשה מפורשת הרב דוד שרעבי

(ל"ה כ"ז) והנשיאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן,

והנשיאים הביאו - כתב רש"י שכך אמרו הנשיאים: נמתין קודם לראות מה שיתגדבו כל הציבור למלאכת המשכן ומה שחסר אנו נשלים! כיון שהשלימו הציבור את הכל וכו' אמרו נשיאים מה עלינו לעשות? מה נשאר להביא עוד שאנחנו נוכל להביא לתרומת המשכן? הביאו את אבני השהם וכו' הם הביאו את האבנים לאפוד ולחושן! וכיון שהם התעצלו בתחילה לכן נחסרה אות משמם, שבמקום הנשיאים כתוב בפרשה והנשיאים חסר אות י.

אמנם בתרגום יונתן בן עוזיאל פירש שהביאו הענני כבוד אבנים טובות ומזה לקחו הנשיאים והביאו אותם לחושן! ורואים שחלוקים רש"י ויונתן בן עוזיאל בפירושם, שרש"י לומד שהפסוק והנשיאים מדבר על הנשיאים עצמם ורק כיון שהם התעצלו לכן נחסר משמם אות יו"ד, אבל ביונתן בן עוזיאל מפרש את הפסוק והנשיאים

הגליון נתרם לכל חודש ניסן על ידי חבריני היקר

הר' יעקב מלמד הי"ו

לע"צ אביו ר' יהודה בן רגעה ז"ל
וכן סט ספרים עבור עמלי תורה
יראה ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו

מזל טוב!!

למשפחת הר' יהודה צדק הי"ו
בהכנס בגם בעול המצוות
תזכו לראותו עולה במעלות התורה והיראה

משפט שלמה הרב שלמה כהן

המקרה:

מקדמה של 1,000 נש לצורך החומרים. ובקבלת החלון עוד 9,000 נש, סה"כ הכללי 10,000 נש.

אבי בלוק היה בשלבים האחרונים של בניית

אבי שילם, אורי קנה את החומרים, והחל בעבודה שהייתה אמורה להסתיים תוך חודש ימים. בסוף החודש, התקשר אבי לדעת אם החלון מוכן, כי בכונתו לעבור לבית החדש, והוא צריך את החלון. אורי סיפר לו שאתמול הגיע תייר אמריקאי לסטודיו שלו, ראה

את החלון שעשה לאבי, ובו במקום הוציא 50,000 נש. הוא קנה אותו לראנצ (חוזה) שלו במקסם, אבל אל תדאג, אמר לו אורי, אני

ביתו. הוא רצה שבחזית הבית החלון יעוצב ע"י אומן. הוא שמע על צייר אומן, אורי ואן גוכסקי, שהיה לו מוניטין של צייר מקצועי ביותר בויסראו. לאחר כמה פגישות, התרשם אבי מאוד מעבודתו, והם שוחחו על רעיונות לחלון בחזית ביתו של אבי. השניים סיכמו על חלון עם עיצוב ייחודי ואורגנאלי, בשילוב של פרחים, וסמלים של שניים עשר השבטים. סוכם שאבי ישלם

שהפסוק מדבר על ענני הכבוד, ורק שאחר כך לקחו הנשיאים מזה ונתנו את האבנים למשכן אבל הפסוק לא מדבר על

מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו, ובירמיה פרק י פסוק יג כתוב - לקול תתו המון מים בשמים ויעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה ויוצא רוח מאצרתיו.

במה נחלקו רש"י ויונתן בן עוזיאל בפירושם בפרשה שלנו?

בביאור מחלוקתם צריך להסביר על פי מה שכתב רש"י בפרק ל"ז פסוק א', שכתוב ויעש בצלאל את הארון, ופירש רש"י - ויעש בצלאל - לפי שנתן בצלאל נפשו על המלאכה יותר משאר חכמים לכן נקראת המלאכה על שמו! מי שמוסר נפש המצוה נקראת על שמו! וכעת יוסבר פירושו של רש"י, שכל זה רק במקום שיש שני אנשים שעוסקים במצוה, במקרה כזה שאחד טורח יותר מחבירו או נקראת המצוה על שמו של מי שטרח יותר, מי שמסר נפש יותר! אבל בנשיאים הרי רק הם עסקו בזה ולא אחר, אלא שבכל זאת הם התעצלו, לכן לא שייד לא לקרות את המצוה על שמם אלא על שם אחר, כיון שאין אדם אחר שהתעסק בזה, רק הם הביאו את האבנים היקרות, ולכן לא שייד לקרוא את המלאכה, לקרוא את המצוה על שם אחר, ולכן חיסרו יו"ד בשם כי אף שהמצוה נקראת על שמם כי אין אדם אחר שהתעסק בזה, לכן חיסרו אות אותה שתי הדעות משום חומרת האיסור של אשת איש, אבל הרבה פוסקים מביאים מכאן שגם לדעת המחבר הוה ספיקא דדינא והמוציא מחבירו עליו הראיה. לכן נפסק שאורי ואן גוכסקי אינו צריך להחזיר את הכסף שקיבל עבור החלון, כי אולי ההלכה היא שאומן קונה בשבח הכלי, וכל החלון שייד לאורי (גם זה תלוי בשני דעות המבוארים בקצות סימן ש"ו ס"ק ד', שצינתי למעלה, אם האומן קונה את כל הכלי או רק השבח, וגם במחלוקת זו המוחזק יכול למעון קים לי כדעת המ"ד שהאומן קונה את כל הכלי ולא רק את השבח).

הנשיאים עצמם אלא על ענני הכבוד. **בכמה** מקומות מבואר שנשיאים הם עננים, בתהלים פרק קלה פסוק ז כתוב -

משפט שלמה - המשך

מתחיל בזה הרגע לעשות לך את החלון שלך, ואחייב אותך ב 8,000 נח בלבד הפעם".

אורי לא הסכים לרעיון, ותבע את כל הכסף שקיבל אורי מהתייר.

המענות:

אבי טוען שאורי עצב את החלון לפי הזמנתו, והשתמש בחומרים שהוא שילם עבורם, לכן פשוט שהחלון היה שלו כל הזמן שהיה בסטודיו של אורי. "יוצא שאורי מכר את החלון שלי. אני מוכן לשלם לו את שאר הכסף על העבודה, דהיינו 9,000 נח, והוא חייב להחזיר לי את ה 50,000 נח שקיבל מהתייר".

אורי ואן גוכסקי טוען שהחלון שלו עד שהוא מוסר אותו לקונה, "ואת שלי מכרתי".

פסק הדין:

אורי ואן גוכסקי חייב להחזיר לאבי את אלף שקלים ששילם עבור החומרים. ואינו חייב להביא לו את דמי המכירה שקיבל מהחלון.

הסבר:

בכל אומן המשביח את החומרים של בעל הבית, וזה כולל צורף שמייצר כוס לקידוש מכסף טהור שהביא לו בעה"ב (אם החומרים של בעה"ב) צריך לבדוק למי השבח לפני גמר העבודה והתשלום הסופי של בעה"ב. בגמרא ב"ק דף צ"ח מבוארת מחלוקת אם אומן קונה בשבח כלי או לא. ופירוש הדבר, כאשר אומן משביח כלים של בעה"ב, במרם שלם בעה"ב, למי שייד השבח. לסוברים שאומן קונה בשבח הכלי, ע"י שהוא משביח את הכלי הוא קונה את כל הכלי עם השבח והוא כשלו, ובגמר העבודה, כשמחזירו לבעה"ב, הוא כמוכר לו הכלי. (עיי' בקצות חו"מ סימן ש"ו ס"ק ד', שחוקר אם הוא קונה את כל הכלי או רק את מה שהשביח) ולסוברים שאין אומן קונה בשבח הכלי, כל הכלי עם השבח שייד לבעה"ב. והאומן מקבל את שכרו על עבודתו. ויש להדגיש, שכל המחלוקת היא רק אם האומן משתמש בחומרים של בעה"ב, אבל אם החומרים הם של האומן, לכו"ע אומן קונה בשבח הכלי, והכול שייד לאומן עד שבעה"ב משלם לו, ואז הוא הוה כמוכר לו.

ויונתן בן עוזיאל סובר שגם אם אין אדם אחר שהתעסק במצוה זו, בכל זאת כיון שהם לא טרחו במסירות נפש ממש, לכן על שמם זה לא נקרא! ויהא אפילו על שם ענני כבוד ולא על שם המתעצל!!

(לשון לימודים)

פרק ל"ח פסוק ח' כתוב: ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד,

להסביר את הענין אקדים פסוק בישעיה (ג' ט"ז) ויאמר ה' עין כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים הלוך ומפף תלכנה וברגליהם תעכסנה,

כתב רש"י, ויונתן תירגם ובפתהן מקפן, היו קושרות פאות נכריות קליעת שערות תלושין כורכות עם קליעותיהן שיראו גסות ומפופות ע"כ, והנה בפסוק י"ח ופסוק י"ט כתיב, ביום ההוא יסיר ה' את תפארת העכסים והשביסים והשהרנים, הנטיפות והשירות והרעלות, ופירש"י והרעלות, צניף שמצניפות כל פרצופיהם חוץ מגלגל העין כדי שיתאווה אדם לזון במראות הלסתות ע"כ, וחזוין שאפילו רעלות אשר מכסות הפנים חוץ מגלגל העין הם עצמן עבירה, כי הכל הולך אחר כונת הלבשה אשר מזה נמשך כל מדידותיה של האשה, בין בהילוכה ובין בדיבורה אשר יכול להיות לצניעות ויכול להיות לעבירה, ואחר כיסוי ערוה כדין עדיין צריך בידוק לכל הנהגה.

ובן חזוין מפרשת ויקהל פרק ל"ח פסוק ח', דכתיב ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד, וכתב רש"י במראת הצובאת, בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשמות, ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן, והיה מואס משה בהן מפני שעשויים ליצר הרע, אמר לו הקב"ה קבל כי אלו חביבין עלי מן הכל שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים, כשהיו בעליהם יגעים בעבודת פרך היו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה ומאכילות אותם ונוטלות המראות, וכל אחת רואה עצמה עם בעלה במראה ומשדלתו בדברים לומר אני נאה ממך וכו' ויולדות שם, שנאמר (שה"ש ח' ה') תחת התפוח עוררתיך, וזהו שנאמר במראות הצובאות וכו', ובשפתי חכמים הקשה וא"ת והא כומו שהוא דפוס של בית הרחם שהוא מאוס ביותר למה לא היה משה מואס בו, ותירץ ב' תירוצים, האחד שבכומו הביאו עמו גם חת ונזם ומבעת והתיכן יחד והיה בטל ולא היה ניכר, משא"כ במראות הנחושות, ועוד דכומו היה למנוע יצה"ר שלא יבואו לידי זימה משא"כ במראות ע"כ.

ונ"ל שם בעוד דרך, דשני מיני שווי יש, יש שווי מחמת עצם החומר כשווי הזהב, ויש שווי אשר הוא מחמת הכלי ולא מחמת החומר שאף אם החומר אינו יקר בכ"ז יש שווי מחמת הכלי, ונראה שבוה חלוק הכומו מהמראות, שהכומו הוא תכשיט של זהב כמו החת הנזם והמבעת, ושם הביאו את הכומו לא משום שהכומו הוא כלי יקר, אלא נדבחו מפני שווי החומר אשר הוא זהב, וע"כ אף שהיה מאוס אי"ז שקיבל משה כומו, אלא קיבל זהב, אבל בנחושות אשר אין ערכו רב, בזאת מה שנדבחו לתרומת המשכן משום ערך הכלי אשר הנשים נידבו את היקר להם, את המראות החביבות להם משום ערך הכלי, וזה משה מאס כי ע"י קבלתו הרי שמסכים כי כלי יקר הוא ונדבה גדולה, וזה שחלוק המראות מהכומו.

עכ"פ חזוין התם שהיה שבח במראות שהעמידו את כל ישראל על ידם, וכן שהיה שבח בכומו שהיה למנוע יצה"ר שלא יבואו לידי זימה, והכא בפסוקים דידן הזכיר החריטים (כומו) על דרך

הגנאי שיסיר מהם את כל הדברים שהיו כישלון, וכן במראות דכתיב בפסוק כ"ג שהקב"ה יסיר מהם הגליונים, ופירש"י שהגליונים הן המראות כתרנומו מחזייתא על שם שמגלות צורות הפנים קרוין גליונים או שמא מראות שלהם נגללות היו ע"כ, אשר חזוין מכל הנך שוב שהכל הולך אחר כונת הלבשה אשר מזה נמשך כל מדידותיה של האשה (אחר כיסוי ערוה כדין).

שבת

שחרית: 8:00
תהלים בנין: 12:00
תהלים בנות: 1:15
שיעור בהלכות שבת: 4:00
הרב דוד שרעבי
מנחה: 4:45

חול

שחרית: 6:15
דף יומי: 20:15
הרב יצחק אלקיים
ערבית: 21:15
ימי חמישי
שיעור בחושן משפט: 21:00
הרב שלמה כהן

שאלה: האם צריך לחפש בכל הבית, אפילו מתחת המיטות, לבער כל פירורי חמץ?

פחות מכזית: אמרנו שיש חיוב דרבנן לבער חמצו אע"פ שגם ביטלו. ויש מח' ראשונים לענין השיעור של החמץ שחייבו חז"ל לבדוק ולבער⁽²⁾. י"א שאינו צריך לבדוק ולבער אלא שיעור כזית דווקא, וי"א שצריך לבער אפילו פחות מכזית. וע' בש"ע ובמ"ב שמשמע שנומין להקל בזה שאין צריך לבער פחות מכזית, אבל אינו ברור⁽³⁾. ומ"מ כנראה נהגו להחמיר בזה⁽⁴⁾. אבל ע' במ"ב סקל"ג שכתב, שחמץ שפחות מכזית שגם ממונף קצת, לכולי עלמא אינו צריך לבער⁽⁵⁾. [ואף שעדיין ראוי לאכילה⁽⁶⁾]. נמצא שכל פירודין שעל גבי הרצפה, שאינו מתייחס להם כאוכל אלא כמינוף בעלמא, אין צריך לבדוק ולבער אותם⁽⁷⁾.

חשש שיבוא ליפול לתוך מאכלו בפסח: הא שאמרנו שאין צריך לבער פחות מכזית שממונף קצת, היינו כלפי המצוה של "ביעור חמץ". אבל יש עוד טעם למה צריך להסיר החמץ מביתו, והוא מפני שצריך לזהר מאוד שלא יבוא לאכול אפילו משהו חמץ בפסח. ולכן כל מקום בביתו שאם יהיה משהו חמץ שמה יהיה חשש שיבוא ליפול במאכלו, יש חיוב להפש במקומות אלו לבער אפילו משהו חמץ. כן ראינו מש"ע ס' תמב ס"ג ובמ"ב שם. שכתבו שבגדים שכבסו אותם בחלב חמה, אין ללבוש אותם בשעת אכילה, שיש לחוש שגא יפרך קצת החמץ מעל הבגד ליפול לתוך המאכל^(ט). עכ"פ נמצא שהניקיון במטבח אינו

נקיון כללי: ראינו בזמנינו שיש שנוהגין לנקות כל הבית, אף בדברים שאין שום שייכות להלכות חמין^(ט). אפשר שיש מקום לומר שהוא נכלל בכלל "הסיבה"^(י). ע' בש"ע ס' תעב ס"ב ח"ל יסדר שלחנו יפה בכלים נאים כפי כחו ויכין מקום מושבו שישב בהסיבה דרך חירות עב"ל. וע' במ"ב סק"ו שמסביר שהא שיש לסדר שלחנו יפה בכלים נאים הוא בכלל דרך חירות. ולכן יש מקור לניקוי בעלמא, בפרט במקום שכנגד השלחן, כדי שיהיה הבית יפה וכדי שיוכל לישב בשלחן בליל הסדר ומרגיש החירות שלא נחסר כלום^(כ).

סיכום: מדין מצוות ביעור חמץ מדאורייתא מספיק בביטול, ומדרבנן צריך ביעור בפועל. ויש מה' אם צריך לבער חמץ שפחות בכזית. אבל לכו"ע חמץ שפחות מכזית שמטונף קצת אין צריך לבער, וכן פירורין כיון דלא חשיבי ומתייחס אותם כלכלוך בעלמא. אבל יש עוד טעם שצריך להסיר אפילו פירורי חמץ, והוא מחמת חשש שמא יבוא לנפול במאכלו בפסח. ולכן יש הבדל גדול בין מקומות שאין חשש שיבוא ליפול במאכל, כגון ברצפה ובפרט תחת המטות וכדומה. שמקומות אלו אין צריך לדאוג למצוא כל פירור. משא"כ במקומות שיבוא ליגע בהם בידים סמוך לשעת אכילה⁽²⁾, ובפרט במטבח, יש לבער אפילו משהו אפילו מטונף (כל שעדיין ראוי לאכילה). וכל הניקוי שחייב מזה אינו מדין ביעור חמץ אלא נקיון בעלמא, ושייך להיות בכלל "הסיבה"⁽³⁾.

(א) ה' הסוגיא ברבים מסכת פסחים. ע"ש בחס' חז"ל החמירו חכמים לבדוק חמץ וצנערו שלא יבא לאכלו עכ"ל. וע' ברין חז"ל ביטול זה תלוי במחשבתו של בני אדם דעותיהן שוות, ואפשר שיקלו בכך ולא יוליאוהו מלבן לגמרי, ראו חכמים להחמיר שלא יספיק בטול כו' עכ"ל. והוא חומרא דבל יראה, ע"ש ברש"י. [וע' בצט"ס' חמץ סק"ה].

(ב) ע' במצ"ס' ס' חמץ ססק"ל שכתב שאם לא ביטלו לבר"ש יש חיוצ לבצר אפילו משהו. (ג) ע' בצ"י ובצ"ח צ"ס' חמץ ס"ז באריכות לענין השיטות בזה [לענין דעת הר"ף ורמב"ם ורא"ס ור"י מפרי"ש (כו')]. ועפ"ש ס"ס חמץ (ס"ח) שלכאורה הוא ב"ב מנח' המגיד משהו וברא"ש בדעת הרמב"ם. והש"ע בצ"ח הביא דעת הר"י מפרי"ש שאין לרדף לבצר פחות מכזית, ובצ"ח משמע בהכ"מ שרדף לבצר פחות מכזית (אם אינו מדובק). וע' בשע"ת אות סא להש"ע בזה שהש"ע כנראה סותר עלמנו, ומסיים שא"ע, והמ"ז עלמנו בסק"ה דעת סתם לבצק, ואח"כ הביא שיש מנח' הפוסקים בזה. (ד) ע' בצע"ה ס' חמץ סק"ה משמע שפסק הלכה מ"מ בסק"י ביצור דעת הש"ע ש משמעתו החז"ר, ורק אח"כ הביא דעת הרא"ש נצט"ס י"א. (ד) ע' בצ"י ומסיים שלא עזר כ"כ בצענין זה לפלפל לייבש את הדעות ומפני שאינו נוגע למעשה כיוון שבלא"ה מנהג לנו לבצר הכל בכל וז"ל כל שכן צמידי דלא נפקא לן מידי לענין הלכה וכמו שכתב הרא"ש שישאל קדושים הם וגוררים כל חמץ הגמלא אפילו כל שהוא אפילו בכתלי הבית עכ"ל. וע' לקמ' הערה ט'. וכן משמעות המג"א סק"י להחמיר למעשה "אצל דעת הרבה פוסקים כו'". עכ"פ מנח' גדולה הוא, ואינו צרור להלכה, ולכן להחמיר, ושמעתי מר"צ של שכן המנהג להחמיר. (ה) ע"ש במצ"ס שכתב שהוא לבר"ש, ובאמת הוא רק דעת הגאון מיימוניות בשם הרא"מ. שאף ברא"ס מחמיר (ב) אפילו פחות מכזית, אבל במשנת קלח כתב שחז' חייב לבצר. והוצאה בצ"י ס"ס, ובצ"ח שם, ובצ"ח סק"י, ובצ"ח ססק"ה. ובכאן לא נקטו לשון "כליו עלמא", רק מצ"ה (ו) דאם אינו ראוי לאכלה, אפילו כתב אינו צריך לבצרו. (ז) לשון הגה"מ "שלאו לאכול קלח". (ח) ע' בגמ' פסחים ו' שפירוקהו חס' חטיו. וכן ע' במצ"ס' ס' חמץ סק"י שכתב משהו מאלה, ועפ"י בשע"ת ס' חס סק"י שגם אין חשש ביצור לקצט, ואינו דומה לבצק ע"ש. משמעות שפירוקו בטעם נחשד כליכוד צענינו. והא שכתבנו שדווקא צמטוק קלח, היינו רק לחתיכות (שפחות מכזית), אבל פירוקו ממש מצטעלין מאלהין כליכוד עלמא. [והא שצ"ס' חמץ ס' חייב לבצר אפילו משהו כל שהוא צעין ע"ש. י"ל ששאי חסם שאיירי צענין בתוך הקדירות שודאי יצוא לאכלן לעתיד ולכן מחוייב לבצר אפילו משהו אפילו לאחר פסח ע"ש במצ"ס סק"י. ועפ"י]. (ח) ע"ש שכתב הש"ע שגגדים שכבסו אותם בחצו חטע שומרת לקיימן כפסת. וע"ש במצ"ס שמדייק בלשון הש"ע, שדווקא לקיימן כפסת מותר, אבל ללבוש אותם בשעת אכילה לא. [אלבן, ע' בצט"ס סק"ה שהקשה על כל השיטות והסבירות להקל בחמץ שפחות מכזית, למה אין לחוש שמה יצוא לאכלם. ותי' שאיירי דווקא פסח צמטוק דריית רגל ע"ש]. (ט) ע' בש"ע ס' חמץ ס' חז"ל והגו לגרר הכלתים והכסאות שנגע בהם חמץ ויש להם עד מה שסימכו עכ"ל וצ"ח מה כמות הש"ע "שיש להם עד מה שסימכו", מה הבטיח את הס רולט לנקות יותר מחיובם. ע"ש במצ"ס סק"ה חז"ל דאין ללבוש על המהרג לומר שהוא מותר שעות וחומרא יתירא אלא יש להם סמך מן הירושלמי עכ"ל. ראינו שאף שגמלינו כמה חומרות צענינו פסח שלא מלינו בשאר השנה, מ"מ אין לחדש מעלמנו חומרות יתירות שלא נהגו אצותינו. ופשוט שאין לנהוג בשום חומרא אח"כ יכול לעשותן בשמחה וזלי לחן לך ולאחרים צדיק, וכמס"כ במסלות ישרים לענין המשקל החסידות ע"ש. ולרדף לידע מהו עיקר הדין, מהו לבחילה, מהו מנהג, מהו חומרא, מהו חומרא יתירא, ומהו שעות שאין מקום כלל ציהדות. (י) כן מסתברא. וכן שמעתי מר"צ של: (יא) ע"ש במצ"ס סק"י שרק בשאר השנה זכר לחורבן, וע"ש מה שהביא מהמורה"ל. (יב) ומעטם זה ראינו שיש מחמירים לנקות הדלת לדחות. אבל יכול לנקות אותם בקל בדערגעט, שע"י נפגם המשהו עליה עד שאינו ראוי לאכלה, ולענין ספרים, בודאי כל ספר שרואה להביא לשלחן שאוכלין עליו יש להסיר כל פירוקו. משא"כ בספרים העומדים בארון, וא"א שם פירוקו בתוכו. מ"מ אין חיוצ בדקיה וצניור עליהם כד"ל. כיון שחמיריהם נהגו כמקור עלמא. (יג) ע' לעיל הערה ט'.